

Andels Kartoffelmelsfabrikken Danmark Sønderjylland
Tøndervej 3,
6520 Toftlund

**Myndighed II - Teknik
og Miljø**

Tlf. +45 74 92 92 92
Mobil +45 20 35 33 11
E-mail
perslar@toender.dk
Ks: RIJEI
Sagsnr.:
09.40.20-P19-14-25

7. august 2025

Afgørelse om ikke miljøvurderingspligt for etablering af bassin til opbevaring af kartoffelvaskevand

Afgørelse

På baggrund af screening af projektet i henhold til kriterierne i lovens bilag 6, har Tønder Kommune vurderet, at projektet ikke forventes at påvirke miljøet væsentligt, hvorved der ikke vil være pligt til miljøvurdering og tilladelse, før projektet kan realiseres.

Afgørelsen meddeles efter §21 stk. 1 i Miljøvurderingsloven¹.

Vurderingen er gennemført med udgangspunkt i bygherres oplysninger, samt på baggrund af de miljømæssige forudsætninger, som er gældende på vurderingstidspunktet. Redegørelse herfor ses af de efterfølgende sider.

Baggrund

Tønder kommune har den 27. februar 2025 modtaget ansøgning fra WH-PlanAction Rådgivende Ingeniører på vegne af bygherre Andels Kartoffelmelsfabrikken Sønderjylland A.m.b.a, af et projekt omhandlende etablering af bassin til opbevaring af kartoffelvaskevand på matr.nr. 306 Hønning ejerlav, Arrild. Supplerende oplysninger er modtaget senest den 11. juli 2025.

Projektet er omfattet af Miljøvurderingslovens bilag 2, nærmere bestemt punkt 10g, 1c og 10m omhandlende henholdsvis dæmninger og andre anlæg til opstuvning af vand,

¹ Miljøvurderingsloven, LBK nr 4 af 03701/2023: [Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter \(VVM\)](#)

vandforvaltningsprojekter inden for landbruget og arbejder i forbindelse med indvinding af grundvand.

Det samlede projekt er derfor screenet for vurdering af, om det på grund af dens art, dimensionering eller placering kan antages at få væsentlig påvirkning på miljøet.

Beskrivelse af projektet

Projektet omhandler anlæggelse af et todelt bassin til opbevaring af kartoffelvaske- og kondensatvand fra fabrikken. Ligeledes omhandler det etablering af okkerbassin, nedsivningsbassin og en midlertidig samt permanent grundvandssænkning. Med projektet sker der etablering af en mindre servicevej, samt pumpehus og tilplantning med et trærækket læhegn.

Oplagring af vaskevand i bassinerne sker løbende, med udsprinkling på landbrugsarealer derfra. Oversigt ses af figur 1.

Figur 1 Området for projektet er vist med rød firkant, ligeledes er kartoffelmelsfabrikken angivet.

Bassinet bliver en del af den eksisterende infrastruktur, til udspredning af kartoffelvaskevandet der dannes på selve virksomheden. Ledningsnettet (bilag 2) består af trykledninger, som leder vandet rundt til de omkringliggende områder for udsprinkling. Bassinet bliver en del af dette ledningsnet, hvor vandet via. et pumpehus, vil ledes til og fra, ved hjælp af de eksisterende trykledninger.

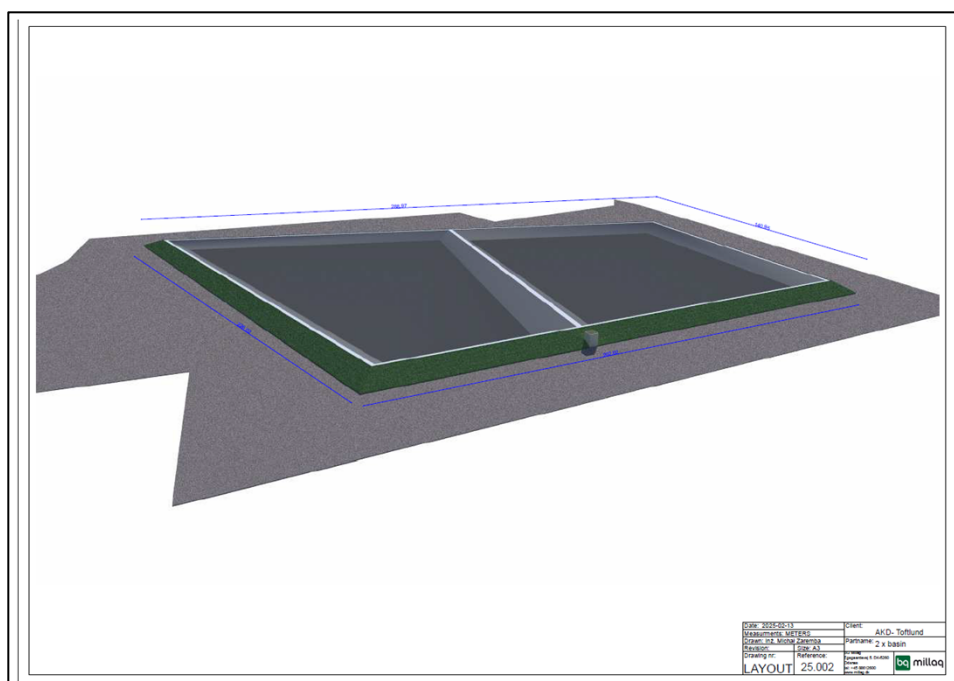

Bassinet skal give ekstra opbevaringskapacitet, i de perioder hvor der ikke kan ske udvanding på markarealer. Dette kan være i perioder med frost eller meget nedbør.

I forbindelse med projektet etableres der et lukket dræn under bassinet. Disse dræn vil ledes til nedsivning i området. Dræning fra det okkerpotentielle område vil først ledes til et særskilt okkebassin, før det ledes til nedsivningsområdet. For sikring mod ekstremhændelser, vil der laves overløb til Fiskbæk (bilag 3). I nuværende situation drænes hele området til Fiskbæk og der ændres ikke på den overordnede drænretning, -mængde og -dybde. Før udløb fra området, etableres der prøvetagningsbrønd med niveau- og ledningsevнемåler (tryk transmitter system). Dette system giver alarm ved en eventuel overfyldning.

vaskevandsopbevaringsbassinet konstrueres som et primært overjordisk todelte voldanlæg, med et samlet areal på 41.700 m² og et samlet volumen på 145.203 m³ (hvv. 75.228 m³ og 69.975 m³). Højden af bassinets voldanlæg bliver maksimalt 5 m over terræn, med en dybde på ca. 1 meter under terræn. Den fulde længde af det todelte bassin bliver ca. 289 m på den ene side og 202 m på den anden. Bredden bliver henholdsvis ca. 226 m og 141 m.

Konstruktionstegning af bassinet ses af figur 1.

Figur 2: Konstruktionstegning af bassinet

Bassinet opbygges med en underliggende geotekstil 200 g/m², under en enkeltmembran af materialet Low Density Polyethylen Membran. Denne membran svejses i samlinger og rørgennemføringer.

Mod øst anlægges en vold på ca. 220 m i længden og ca. 0,5 m i højden.

I forbindelse med projektet, etableres en permanent grundvandssænkning. Denne estimeres til at være aktiv i perioden april til december årligt, når der er lav vandstand i bassinerne. Vandet håndteres jf. ovenstående drænsystem med nedsivning og okkebassin.

Ligeledes sker en midlertidig grundvandssænkning. Denne er til for at afprøve og sikre de teoretiske beregninger, i forhold til den ønskede permanente grundvandssænkning. Den midlertidige grundvandssænkning omhandler ca. 5 m³/t i en periode på en uge.

Okkerbassin etableres til håndtering af drænvandet fra det okkerpotentielle område, i den sydlige del for bassinets anlæggelse. Dette bassin bliver arealmæssigt ca. 1.200 m². Vandet derfra bliver derefter ledt til nedsivning, sammen med drænvandet fra de yderligere dræn under bassindelen uden for det okkerpotentielle område. Selve nedsivningsområdet får et areal på ca. 13.760 m².

Projektets karakteristika

I alt anvender projektet et areal på 8,7 ha. Det samlede areal som optages af bassinerne er ca. 41.700 m², hvortil der er omgivende arealer, der tages ud af markdrift. Ligeledes etableres servicevej og pumpehus, samt et trerækket læhegn rundt om arealet. Servicevej etableres i permeable materialer.

Bassinet graves ned til ca. 1 m under terræn, med et voldanlæg omkring på gennemsnitligt 4 m over eksisterende terræn med en maksimal højde på 5 m. Bredden på voldene bliver ca. 14 m.

For etablering af bassin, skal der bruges membran, geotekstil, drænrør og brønde. Med etableringen tilstræbes mindst mulig til- og frakørsel af jord. Der kan fremkomme affald i form af ældre drænrør, da det eksisterende drænsystem under bassinet, skal føres udenom.

Bassinet kan samlet indeholde op til 145.203 m³ restvand. Disse fyldes i løbet af virksomhedens kampagneperiode mellem september og januar hvert år.

Vandet fra drænsystemet og den permanente grundvandssænkning håndteres ved nedsivning på grunden. Vandet fra det okkerpotentielle område, ledes gennem udfældningsbassin, rør samt iltningsstrappe (sten) før nedsivning og evt. udløb ved ekstremhændelser.

Projektets placering

Projektområdet er omfattet af forslag til lokalplan nr. 203-470 og Kommuneplantillæg nr. 170-470, omhandlende område til bassiner til kartoffelvaskevand ved Hønning, hvis formål er at fastlægge områdets anvendelse til teknisk anlæg. Med planen forbliver området i landzone.

Bassinet placeres på en del af matrikel nr. 306 Hønning Ejerlav, Arrild. Placering ses af figur 2.

Figur 3 Placering af bassin i hhv. målestok 1:50.000 (t.v.) og 1:10.000 (t.h.). Placeringen er vist med skraveret rød firkant.

Projektområdet og omkringliggende områder

Projektområdet er for nuværende dyrkede markarealer, som med projektet tages ud af drift. Projektområdet er beliggende i det åbne land, med ca. 1.500 m til nærmeste område karakteriseret som byzone.

Ved den østlige side (på matrikel nr. 104 Hønning Ejerlav, Arrild) er der en beskyttet eng samt sø. Engen er generelt meget tilgroet. Der vil være ca. 35 m fra bassinet til dette område og 70 m til selve søen, mellem naturarealet og bassinet etableres en 0,5 m vold.

Nærmeste Natura-2000 område er beliggende ca. 1.3 km Sydøst for projektområdet og er site nr. 93, Lindet Skov, Hønning mose, Hønning Plantage og Lovrup skov med fuglebeskyttelsesområde site nr. 66 og Habitatområde site nr. 82

Ved beregninger er det vist, at den permanente grundvandssænkning ikke vil have påvirkning på den nærliggende sø – dvs. der vil ikke ske påvirkning af søens vandspejl. Dog vil der ske en 1-2 cm sænkning ved engområdet. Dette vurderes ikke at medføre en tilstandsændring og dermed ikke at være en væsentlig påvirkning af engområdet.

Den sydlige del af matrikel nr. 306, Hønning Arrild hvor en del af bassinet placeres, er inden for okkerpotentielt område. Drænsystemet under bassinet i denne del af området, vil gå til bassin for udfældning, før det vandet ledes videre til nedsivning inden for matriklen.

Bilag IV arter

Jf. databasesøgning på arter.dk² (28-03-2025) er der ikke observationer af beskyttede arter i eller nær projektområdet. Den nærmeste registrering af bilag IV-arter er spidssnudet frø og Løgfrø ca. 1,5 km fra projektområdet. På naturbasen.dk³ er det nærmeste fund af bilag IV-arter spidssnudet frø ca. 3 km fra projektområdet.

Projektområdet forventes ikke at være potentielt levested for bilag IV-arter eller ovenstående observerede arter. Den nærliggende § 3-beskyttede sø øst for projektområdet, kan potentielt være habitat for paddearter optaget på habitatdirektivets bilag IV.

Det vurderes, at eventuelle individer ikke vil forekomme på arealet for projektet, da bassinerne etableres på tidligere intensivt drevet landbrugsjord, samt at området mellem søen og projektområdet er tilgroet med træer.

Det vurderes, at projektet ikke vil påvirke yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter, ligeledes vurderes projektområdet ikke er være muligt yngle- eller rasteområde for sådanne arter pga. den hidtidige intensive dyrkning af arealet.

Vandområder

Drænvandet vil ledes til nedsivning, men kan ved ekstremhændelser udledes i en kortere periode til vandløbet Hønning-Rugbjerg Skelgrøft (406004), som har tilløb til Fiskbæk (406001). Fiskbæk er et målsat vandområde (DK Vandområde ID o8184_b), hvis økologiske tilstand er dårlig med mål om god økologisk tilstand. Kvalitetslementerne *Fisk og Nationalt specifikke stoffer* er årsag til manglende målopfyldelse. Overskridelse af miljøkvalitets- kravet for Kobber og Zink, er årsag til tilstanden. Indsatserne for at opnå

² [Databasen Arter.dk](https://arter.dk)

³ [Danmarks Nationale Artsportal - Naturbasen](https://naturbasen.dk)

målopfyldelse er angivet til etablering af sandfang og mindre strækingsbaserede restaureringer. Den kemiske tilstand er god jf. høring af genbesøg af vandområdeplaner 2021-2027⁴.

Hele matr.nr. 306 Hønning, Arrild vil blive inddraget til projektet, hvor bassinet vil udgøre størstedelen af matriklen. Indvirkningen af projektet vil være udtagelse af matriklen til andre formål end dyrkningsmæssig karakter, hvilket vil nedsætte kvælstofudvaskningen fra området. Området forbliver drænet, men der sker ikke dyrkning fremover, hvilket mindsker den stofmæssige belastning under normal drift.

Drænvandet i normale driftssituationer vurderes ikke at være mere end almindeligt belastet vand. Dette da det vil være grundvand fra området, som ikke ligger inden for et kortlagt forurenede område, samt at der ikke sker noget større befæstelse af området, som ville kunne udvaske stoffer dertil (da der er tale om et åbent bassin).

Ligeledes nedsættes eksisterende udledte mængder væsentligt, da drænvandet fra området for bassinets etablering vil ledes til nedsivning fremover. Hvor det i eksisterende situation, ledes fra nuværende drænsystem til vandområdet. Fremover vil dræningen i bassinets område, derfor kun ledes til vandområdet ved større og sammenhængende hændelser. Drænvandet fra det okkerpotentielle område, ledes til bassin for udfældning før nedsivning.

Som en del af projektet etableres bassinet med enkeltmembran af materialet Linear Low Density Polyethylen Membran, samt en geotekstil under. Ligeledes oplyser ansøger, at der etableres brønd med niveaumåler og alarm, som giver alarm ved maksimal vandstand. Ligeledes etableres ledningsevne måler. Ansøger oplyser, at der sker ugentlig visuel kontrol med bassinet, samt at der én gang årligt sker et mere omfattende eftersyn, hvor bassinet tømmes og membranen tjekkes. Det oplyses, at der hvert femte år vil ske beholderkontrol med kontrol af styrke og tæthed af membran.

Med de oplyste tiltag, vurderes projektet ikke at ville medføre væsentlige miljømæssige påvirkninger, da tiltagene sikrer mod udledning af bassinernes vand direkte til vandområde. Samt at vandet fremover går til nedsivning, indenfor selve matriklen. Ligeledes sikres håndtering af drænvandet i det okkerpotentielle område med bassin.

⁴ [Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø - Genbesøget af Vandområdeplanerne 2021-2027](#)

Kulturarv

Projektområdet ligger ikke indenfor eller tæt på bevaringsværdige eller fredede bygninger, bevaringsværdige bygninger, fredede fortidsminder eller områder. Ligeledes er projektområdet ikke indenfor kirkebyggelinjer, sten- eller jorddiger.

I forbindelse med lokalplanen for området, har museum Sønderjylland – Arkæologi lavet forundersøgelser på området hvor bassinet ønskes etableret. Det er konstateret, at der ikke findes væsentlige jordfaste fortidsminder inden for arealet, hvorved det er vurderet at der ikke er risiko for at støde på sådanne i forbindelse med projektet.

Vurdering af den potentielle miljøpåvirkning

Kriterierne for vurdering af, om et projekt kan forventes at få væsentlig indvirken på miljøet (jf. bilag 6 i Miljøvurderingsloven) foreskriver, at projektets forventede væsentlige indvirke på miljøet skal ses i relation til kriterierne under projektets karakteristika og placering, samt under hensyn til projektets indvirken på de nævnte faktorer i Miljøvurderingslovens §20 stk. 4.

Projektet vil foregå i det åbne land på et for nuværende dyrket markareal. Arealerne udenom er ligeledes dyrkede marker, bortset fra et mindre areal øst for matriklen som er et mindre område med beskyttet eng og sø.

Hele matr.nr. 306 Hønning, Arrild vil blive inddraget til projektet, hvor bassinet vil udgøre størstedelen af matriklen. Indvirkningen af projektet vil være udtagelse af matriklen til andre formål end dyrkningsmæssig karakter, hvilket vil nedsætte kvælstofudvaskningen fra området. Området forbliver drænet, men der sker ikke dyrkning fremover, hvilket mindsker den stofmæssige belastning under normal drift.

Med projektet etableres der membran samt niveaumålere med alarm på drænvand, der afledes under bassinet. I øvrigt er beskrevet drift og vedligehold af bassinerne, hvilket også skal tjene til forebyggelse af risici med mulige brud på bassinet. I forhold til beskyttelse af naturbeskyttede §3 arealer/sø øst for bassinet, etableres ekstra vold langs med bassinet. Dette vil sikre mod mulige uforudsete situationer.

I forbindelse med den permanente grundvandssænkning, viser beregninger at sænkningstragten ikke har så stor en udbredelse, at der vil være risiko for påvirkning eller sænkning af den §3 beskyttede sø.

Da den planlagte permanente grundvandssænkning udføres på en måde, så det afledte grundvand tilføres det øverste grundvandsmagasin igen efter afledningen, vurderes det, at det øverste grundvandsmagasin ikke lider skade ved sænkningen.

Etablering af bassinet vil have en varig effekt på området. Anlægsperioden er midlertidig.

Projektet vurderes ikke at medvirke til miljømæssig påvirkning på området eller de omkringliggende arealer. Ligeledes er der ikke andre kendte projekter i nærområdet, som ville kunne medføre kumulative miljømæssige påvirkninger.

Samlet vurdering og konklusion

Projektet vurderes ikke at have væsentlig indvirkning på miljøet. Under etablering vil midlertidigt i en kortere periode der ske støvende og støjende aktiviteter, og området vurderes ikke at være sårbart herfor. Ved anlæggelse af bassinet vil et større område udgå som dyrket areal. Arealet er i forvejen drænet, og den stofmæssige udledning efter projektets realisering vurderes at nedsættes i forbindelse med projektet i forhold til i nuværende situation.

Området, hvor projektet foregår, vurderes ikke at være sårbart for indvirkninger fra projektet – hverken under anlæggelsesperioden eller efter færdiggørelse. Projektet vedrører etablering af bassin, til opbevaring af kartoffelvaskevand før udbringning på marker. Det etableres på en matrikel, der for nuværende bruges som dyrkede markarealer. Området vurderes ikke sårbart for den midlertidige øget aktivitet i anlægsperioden.

Med grundlag i projektets placering, art og dimensioner forventes der ikke at være væsentlig indvirken på miljøet ved realiseringen af det samlede projekt. Vurderingen har taget udgangspunkt i kriterierne på bilag 6, oplysninger fra ansøger og allerede kendt viden. Til projektet vil der derfor ikke være krav til fuld miljøvurdering, hvorved der ikke skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport.

Høring

Tønder Kommune har i forbindelse med udarbejdelsen af afgørelsen, vurderet og berørte parter og myndigheder jf. Miljøvurderingslovens §35, stk. 1, nr. 1.

Ud over interne myndighedsgrupper i Tønder Kommune, er følgende blevet hørt:

- Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV)
- Museum Sønderjylland
- Miljøstyrelsen

Det er vurderet, at der ikke er gener i forbindelse med projektet, hvor hverken fysiske eller juridiske personer vil blive væsentligt individuelt berørt.

Herudover er ansøger og dennes rådgiver blevet hørt.

Ændringer og bortfald

Hvis projektet ændres eller udvides skal det anmeldes igen jf. §18 i Miljøvurderingsloven, så der kan tages stilling til, om den påtænkte ændring vil medføre miljøvurderingspligt.

Hvis ikke afgørelsen er udnyttet inden 3 år efter den er meddelt, eller ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den jf. §39 hvorved projektet skal anmeldes på ny.

Anden lovgivning

Tønder Kommune gør opmærksom på, at der med afgørelsen om, at der ikke er krav om miljøvurdering og tilladelse efter Miljøvurderingsloven, ikke er taget stilling til evt. andre nødvendige tilladelser, som f.eks. tilladelse efter vandløbsloven, planloven Miljøbeskyttelsesloven og naturbeskyttelsesloven.

Offentliggørelse

Afgørelsen om ikke miljøvurderingspligt er meddelt og offentliggjort på Tønder Kommunes hjemmeside den **8. august 2025**.

Screeningsafgørelsen er alene en afgørelse af, at projektet ikke er omfattet af krav om miljøvurdering og deraf udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport, inden kommunen kan træffe de øvrige fornødne afgørelser i sagen.

Klagevejledning er vedlagt som bilag 1. Klagefristen er **4 uger** efter den er meddelt.

Orientering er sendt til:

Danmarks Naturfredningsforening – Formand Tønder-afdeling
Danmarks naturfredningsforening - lokal
Museum Sønderjylland
Styrelsen for Patientsikkerhed - Embedslægen
Danmarks Fiskeriforening
Danmarks Sportsfiskerforbund
Danmarks Sportsfiskerforbund
Danmarks sportsfiskerforbund - decentralt
Ferskvandsfiskeriforeningen
Friluftsrådet
Friluftsrådet – landsdækkende lokalråd
Friluftsrådet for Sydvestjylland
Dansk Ornitologisk Forening
Dansk Ornitologisk Forening Sønderjylland

Bilag 1 – Klagevejledning

Bilag 2 – Oversigt over placering af trykledninger

Bilag 3 – Drænplan

Venlig hilsen

Pernille Sus Larsen

Miljømedarbejder

Myndighed II - Teknik og Miljø

Wegners Plads 2

6270 Tønder

toender.dk

Bilag 1: Klagevejledning

Afgørelser efter § 21 stk. 1 i Miljøvurderingsloven kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet for så vidt angår retlige spørgsmål, jf. § 49, stk. 1 i Miljøvurderingsloven (VVM).

Klagen skal sendes digitalt via klageportalen på [Nævnenes Hus - Miljø- og Fødevareklagenævnet](#). Der logges ind med den digitale selvbetjeningsløsning, typisk med Mit-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på kr. 900 som privat og kr. 1800 som virksomhed og organisation. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

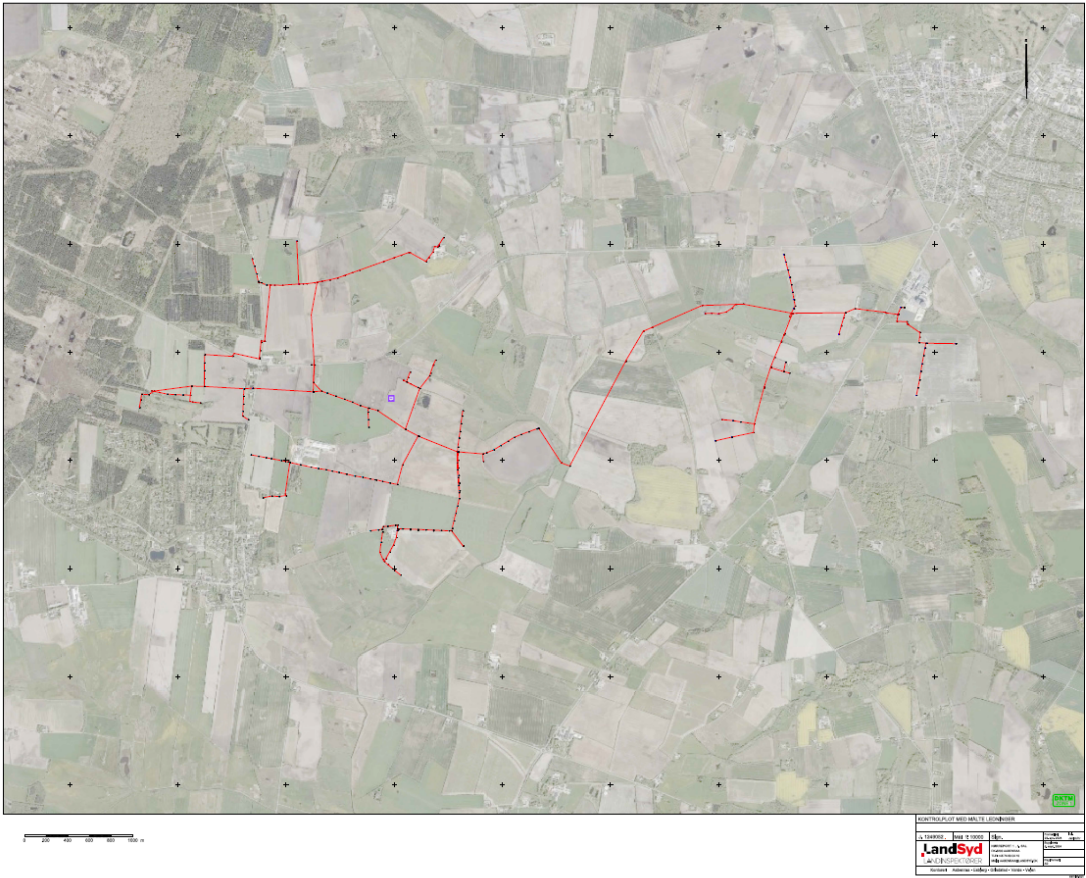
Klagen skal være modtaget senest **4 uger** fra den er meddelt.

Afgørelsen er meddelt **8. august 2025**.

Klageberettiget er enhver med retlig interesse i sagens udfald, samt landsdækkende foreninger og organisationer, der har til formål at beskytte natur og miljø, eller varetagelse af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelse og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt ved domstolene inden 6 måneder fra afgørelsen er offentliggjort. Hvis afgørelsen er påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet, vil fristen for at anlægge sag dog være 6 måneder efter klagenævnets afgørelse foreligger.

Bilag 2: Oversigt over placering af trykledninger

Bilag 3: Drænplan

